

Ceny elektriny a plynu pre koncových odberateľov na Slovensku v blízkom období narastú. Náklady zdražejú pre všetky kategórie zákazníkov, vrátane domácností. Združenie dodávateľov energií chce v tejto súvislosti informovať spotrebiteľskú verejnosť o dôvodoch, ktoré k nárastu cien vedú.

Čo je dôvodom pre zdraženie elektriny a plynu?

Maximálne ceny pre dodávku elektriny a plynu domácnostiam a malým podnikom sa vypočítavajú podľa vzorca uvedeného v príslušných cenových vyhláškach Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO). Základným vstupom do výpočtu je priemer trhových cien kalendárnych produktov, ktoré sa obchodujú na burzách, konkrétne:

- cena elektriny pre rok 2019 sa počíta od priemeru denných veľkoobchodných cien „slovenského“ kalendárneho produktu na pražskej burze PXE za obdobie od 1.1.2018 do 30.6.2018,
- cena plynu sa počíta podľa priemeru denných veľkoobchodných cien nemeckého produktu NCG za 12 kalendárnych mesiacov, ktoré predchádzajú mesiacu podávania cenového návrhu. Dominantný dodávateľ plynu upravuje ceny od 1.12.2018, pričom cenové konanie v zmysle pravidiel zohľadňovalo priemerné denné ceny za obdobie od 1.9.2017 do 31.8.2018.

Veľkoobchodné ceny komodít v ostatnom období rastú. Tabuľka nižšie znázorňuje, ako sa s ohľadom na trhový vývoj zmenili priemery denných cien vstupujúce do výpočtu maximálnych regulovaných cien:

	Priemer cien relevantný pre výpočet regulovaných cien dodávky pre rok 2018	Priemer cien relevantný pre výpočet regulovaných cien dodávky pre rok 2019	PERCENTUÁLNY NÁRAST
Elektrina	31,77 EUR/MWh	40,49 EUR/MWh	+ 27,45 %
Plyn	16,29 EUR/MWh	18,90 EUR/MWh	+ 16,02 %

Poznámka: Tabuľka zachytáva len vývoj ceny komodity. Finálna maloobchodná cena komodity je len jednu zo zložiek celkovej koncovej ceny elektriny / plynu, ktorú domácnosť platí na faktúre – vid' časť „Súvislosti“.

K vyššie uvedených priemerom denných cien sa v cenovom konaní pripočítajú regulátorom určené korekčné koeficienty, ďalšie oprávnené náklady a regulovaná miera zisku. Zisk z dodávky elektriny a plynu domácnostiam je však nastavený pomerne prísne, a to:

- maximálny možný zisk z dodávky elektriny domácnostiam: 3,- eur/MWh,
- maximálny možný zisk z dodávky plynu domácnostiam: 2,- eur/MWh.

Ak veľkoobchodná nákupná cena komodít rastie, neznamená to, že dodávateľ elektriny a plynu môže zarobiť viac, ako sú vyššie uvedené absolútne stropy pre zisk.

Maximálne hodnoty zisku v eurách za MWh, ktoré dodávateľ nemôže prekročiť, sú totiž stanovené príslušnými regulačnými vyhláškami. Tu je však potrebné doplniť, že ZDE a jeho členovia dlhodobo upozorňujú na podhodnotenie niektorých uznaných nákladov vstupujúcich do určenia maximálnych

regulovaných cien (napr. hodnota nákladu na diagram dodávky, hodnota mesačného nákladu na činnosť dodávky – v praxi celková zákaznícka obsluha v prospech odberateľa). **V praxi sa tak deje, že dodávateľ sa k vyššie uvedeným maximálnym ziskom na konci dňa nepribližuje**, nakoľko z neho musí „dotovať“ neuznanú časť iných nákladov, ktoré s dodávkou elektriny a plynu pre domácnosti preukázateľne súvisia.

Odporúčania pre domácnosti

Hoci sa zdraženie elektriny aj plynu dotkne všetkých domácností bez ohľadu na to, od ktorého dodávateľa elektrinu a/alebo plyn odoberajú, nie všetci dodávatelia musia automaticky navrhnúť svojim zákazníkom úpravu výšky zálohovej platby. ZDE v tejto súvislosti odporúča kontaktovať svojho dodávateľa a dohodnúť si vyššiu výšku mesačnej zálohovej platby. Nakoľko ceny od roku 2019 narastú, je to **jedínym spôsobom, ako sa priebežne „poistiť“ proti budúcim nedoplatkom za energiu**.

Rovnako je užitočné, aby sa každá domácnosť snažila porozumieť svojej spotrebe energií a tam, kde to prináša ekonomický zmysel v podobe reálnej návratnosti, prijala opatrenia na úsporu resp. zníženie svojej celkovej spotreby. **Najlacnejšia energia je tá, ktorá sa neodoberie a súčasne energia, ktorou neplytváme, je i tá najšetrnejšia k životnému prostrediu**.

Súvislosti

Segment koncových odberateľov elektriny a plynu v domácnostiach a tzv. malých podnikoch podlieha cenovej regulácii, ktorej vykonávateľom je v zmysle platnej legislatívy Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO). Je preto potrebné zdôrazniť, že **úprava cien nie je svojvoľným krokom jednotlivých dodávateľov, ale ide o výsledok cenových konaní, v ktorých ÚRSO vychádza z pravidiel určených vo svojich cenových vyhláškach**.

Úlohou dodávateľa je na veľkoobchodnom trhu nakupovať komoditu (elektrinu, plyn) a túto dodávať do odberných miest, teda koncovým odberateľom. Cena komodity je len jednou zo zložiek celkovej koncovej ceny, ktorú vo faktúre za energiu platia jednotlivé domácnosti:

- v prípade elektriny tvorí cena komodity orientačne podiel 1/3 na celkovej koncovej cene,
- v prípade plynu tvorí cena komodity orientačne podiel 2/3 na celkovej koncovej cene.

Ostatnú časť ceny tvoria tarify za distribúciu energií, prenos elektriny alebo prepravu plynu a ďalšie regulované položky, medzi nimi najmä náklad na podporu obnoviteľných zdrojov energie, hornonitrianskeho hnedého uhlia alebo náklady spojené s nákupom podporných služieb pre elektrizačnú sústavu.

O výške týchto nákladov rozhoduje primárne (a v niektorých prípadoch výlučne) štát nielen prostredníctvom rozhodovania ÚRSO, ale aj z titulu politických rozhodnutí (podpora OZE, podpora uhlia) a výkonu akcionárskych a/alebo manažérskych právomocí.

--- KONIEC TLAČOVEJ SPRÁVY ---

Kontakt pre médiá:

Michal Hudec, predseda ZDE
hudec@zde.sk